

Saksprotokoll i Fylkesutvalet - 08.09.2026

Kine Bratli Dale (A) sette på vegner av A, MDG, H, Sp, SV, UA, V, Krf fram slikt forslag:

a. «Alternativ - punkt 6

Kommunar og fylkeskommunar i utbyggingsområdet må sikrast god og langvarig økonomisk utteljing av kraftproduksjonen. Vestland fylkeskommune deler Ullensvang kommune si sterke uro for at dagens nasjonale regelverk for vertskommunar ved effektutvidingar ikkje tryggjer dette. Det er sterkt urimeleg at makstaket for eigedomsskatt ikkje er fjerna eller inflasjonsjustert, noko som gjer at anlegga vert relativt mindre verdt for kommunane etter som tida går. Vidare skapar dagens avskrivingsreglar og uklarheiter kring framtidig konsesjonskraftpris ein uakseptabel risiko for at vertskommunar taper økonomisk på utbygginga i staden for å tene på ho. Vestland fylkeskommune krev at nasjonale styresmakter snarleg ryddar opp i regelverket slik at vertskommunane får ein reell garanti for at dei ikkje misser økonomiske rettar når utbygginga er realisert.»

b. «Tillegg - nytt punkt

Fordelar og ulemper ved utbygginga må vegast tydeleg mot kvarandre. Sjølv om auka kraftkapasitet er positivt, vil prosjektet gje varig forringing av natur, friluftsområde og villreinens levkår. Det må utgreiast konkret korleis Røldal 2 påverkar vasstand, islegging og frostrøyk i Røldalsvatnet, og konsesjonen må setje vilkår som sikrar betre miljøforhald enn i dag. Utbyggar må minimere naturulempene, og staten må sikre at lokalsamfunn som ofrar natur for storsamfunnet, får ei varig og rettferdig kompensering.»

Bjarte Helland (UA) sette fram slikt forslag:

«Tillegg - punkt 3

Vestland fylkeskommune ber om at man vurderer begrensninger av vannstands variasjon, i forbindelse med rapporterte trekk av villrein.»

Avrøysting

Fylkesdirektøren sitt forslag unnateke punkt 6 vart samrøystes vedteke.

Dale sitt forslag (a) vart vedteke mot 2 røyster (FrP) for fylkesdirektøren sitt forslag punkt 6.

Dale sitt forslag (b) vart vedteke mot 2 røyster (FrP).

Helland sitt forslag fekk 2 røyster (MDG, UA) og fall.

Vedtak

1. Vestland fylkeskommune er positive til bygging av ny fornybar energi der omsyn til miljø og andre arealinteresser er ivareteke. Røldal-Suldal-prosjektet er eit av dei største og mest samfunnsmessig viktige vasskraftprosjekta i Noreg på mange tiår, med ein samla effektauke på 665 MW og auka bruttoproduksjon på 800 GWh. Prosjektet vil gi vesentleg auka regulerbar kapasitet i eit kraftsystem med aukande innslag av uregulerbar kraft, og vil bidra til stabil systemdrift, grøn industriutvikling og klimaomstilling i Vestland og Noreg. Den justerte søknaden er ei forbetring samanlikna med opphavleg søknad, særleg gjennom bortfallet av Novle 2 kraftverk og redusert anleggsomfang i Valldalen, medan den samla kraftsystemmessige verdien av prosjektet er om lag uendra.

2. Vestland fylkeskommune ber om at NVE set som vilkår at manøvreringsreglementet for Røldal 2 vert vurdert på nytt den dagen Dyrskartunnelen er ferdig. Utbyggar sin fagrapport (utført av Naturrestaurering AS) slår fast at Dyrskartunnelen, som er vedteken regulert, vil fjerne E134 som barriere og gjere Votna til den viktigaste trekkpassasjen mellom Hardangervidda og Setesdal Ryfylke villreinområde. Den same fagrapporten konkluderer med at tilpassa manøvrering for Røldal 2 da kan løyse problemet. Tiltak som kan betre trekkvegane eller redusere den samla belastninga for villrein bør ha høg prioritet, og regulering av ferdsel på anleggsvegar i samsvar med forslag i konsekvensutgreiinga vert støtta. Vestland fylkeskommune viser til

naturmangfaldlova §§ 4, 5 og 10, Regional plan for fornybar energi, Heiplanen og Regional plan for Hardangervidda.

3. Konsekvensane for villrein ved Holmavatnet må handterast gjennom bindande og etterprøvbare konsesjonsvilkår. Det funksjonsbaserte manøvreringsregimet som Lyse Kraft skisserer for Holmavatnet er eit prinsipielt riktig grep, men det endelege innhaldet må fastsetjast på grunnlag av best tilgjengeleg kunnskap, inkludert resultat frå det pågåande forskingsprosjektet EnviPump. Konsesjonsvilkåra må sikre at villreinen reelt kan nytte Holmavatnet som trekkpassasje og beiteområde vinterstid.

4. Vegetasjon og naturleg terreng nærast Odlandsvegen bør så langt som råd behaldast for å dempe nytt tiltak sin synlegheit i omgjevnadene. Deponi i Røldalsvatnet bør ikkje vere høgare enn omliggande terreng. Undersøkingssplikt etter kulturminnelova § 9 og tilhøvet til automatisk freda kulturminne og kulturminne under vatn må avklarast før anleggsstart.

5. Anleggsperiodar skal planleggjast slik at negative konsekvensar for friluftsliv vert minimerte. Stiar og turveggar som vert utilgjengelege i anleggsperioden må skiltast om, og det må sørgast for trygg ferdsel forbi anlegga. Utbyggar må søkje å tilbakeføre terreng til mest mogleg opphæveleg tilstand etter avslutta anleggsperiode.

6. Kommunar og fylkeskommunar i utbyggingsområdet må sikrast god og langvarig økonomisk utteljing av kraftproduksjonen. Vestland fylkeskommune deler Ullensvang kommune si sterke uro for at dagens nasjonale regelverk for vertskommunar ved effektutvidingar ikkje tryggjer dette. Det er sterkt urimeleg at makstaket for eigedomsskatt ikkje er fjerna eller inflasjonsjustert, noko som gjer at anlegga vert relativt mindre verdt for kommunane etter som tida går. Vidare skapar dagens avskrivingsreglar og uklarheiter kring framtidig konsesjonskraftpris ein uakseptabel risiko for at vertskommunar taper økonomisk på utbygginga i staden for å tene på ho. Vestland fylkeskommune krev at nasjonale styresmakter snarleg ryddar opp i regelverket slik at vertskommunane får ein reell garanti for at dei ikkje misser økonomiske rettar når utbygginga er realisert.

7. Fordelar og ulemper ved utbygginga må vegast tydeleg mot kvarandre. Sjølv om auka kraftkapasitet er positivt, vil prosjektet gje varig forringing av natur, friluftsområde og villreinens levekår. Det må utgreiast konkret korleis Røldal 2 påverkar vasstand, islegging og frostrøyk i Røldalsvatnet, og konsesjonen må setje vilkår som sikrar betre miljøforhald enn i dag. Utbyggar må minimere naturulempene, og staten må sikre at lokalsamfunn som ofrar natur for storsamfunnet, får ei varig og rettferdig kompensering.